

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: 1. Del : 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "1. Del : 1812-42", i Heiberg, Johanne Luise: *1. Del : 1812-42*, udg. af AAGE FRIIS ; ELISABETH HUDE ; ROBERT NEIENDAM ; JUST RAHBEK , 1944, s. 127. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr05val-shoot-idm139983404087200/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: 1. Del : 1812-42

Bogen, hvori han læste, uden at det faldt mig ind, at det var en stor Gunst, at dette blev taalt. Stiden efter ytrede Fru Gyllenbourg: „Det maa jeg sige, Du har en hot Stjerne hos Ludvig; thi dette havde han ikke taalt af nogen Anden end af dig.“ Og virkelig omfattede han mig med en Hengivenhed, der gransede til Tilbedelse; og idet han satte mig saa høit, vilde han, at alle Andre skulde gjøre ligesaa. Hans fine, ridderlige Væsen imod mig var det, jeg mest af Alt satte Pris paa - thi, skjøndt jeg var opvoxt i et Hjem, hvor Tonen i Omgang var af den ringeste Slags, saa havde netop jeg, som man skulde tro ingenlunde var forvænt heri, en stor Afsky for Alt, hvad der var raat og plumpt i Formen, og mine Fordringer i den Henseende var 10 det kun givet Faa at kunne tilfredsstille; jeg syntes, at Alverden var plumpt, undtagen Heiberg. Var Veiret smukt, kom han undertiden om Eftermiddagen med en Vogn, paa hvilken han selv var Kusk, og da Heste hørte til mine Passioner, satte jeg mig hos ham paa Kuskesædet for at glæde mig ved Synet af de smukke Dyr, idet jeg tillige lyttede til hans livlige Tale. 15 Jeg følte mig ved alt dette saa stille glad, at jeg ofte havde en Fornemmelse af, at jeg mellem disse Mennesker først nu havde fundet mit rette Hjem og min rette Plads. Umiskjendelig var ogsaa den Glæde, mit Selskab skjænkede Heiberg, uden at han med Ord, der vilde have stødt mig tilbage og berøvet mig min Frihed, ligefrem udtalte det for mig. Han beskyldte mig ofte for altfor stor Ydmyghed og sagde: „Kunde jeg dog blot bibringe Dem mere Stoltthed og Selvtillid.“ Hans Moder beherskede ham da denne Tale og sagde: „Tug dog ikke det Bedste fra hende.“ Enhver Formføil af Andre imod mig opbrugte han, da han holdt saa strengt paa sin Hønhed, som om jeg var en lille Pystinde. Han selv omgikkas mig virkelig som en saa- 25 dan og fordrede, at Alle skulde gjøre ligesaa.

JOHAN LUDVIG HEIBERG.

Eftersåret nærmede sig og med det mine Beskjæftigelser paa Theatret. Sommeren var gaaet hen i Stikhed og Fred i det hyggelige Hjem.

Heiberg havde i denne Sommer bearbejdet det Tøpferske lille Lystespil: 30 „Seer jer i Speil“. Fruen deri var en af mine første nye Roller i Saisonen 1830—31. Saadanne lette Lystspilsroller, hvor Elegance i Dictionen forøvedes med Lune og Gracie, vare ligesom en Læg for mig; thi Alt, hvad hertil udfordredes, tør jeg vel sige, at jeg var i Besiddelse af. Den lille Spøg gjorde overordenlig Lykke og anvendtes som Trækplaster atter og atter i 35 ikke faa Aar. Min kjære, uforglemmelige Kunstsøster og ældre Veninde, den dannede, elskværdige Jomfru Jørgensen — som jeg haaber endnu lever

i Manges Frindring ved hendes ypperlige Fremstillinger i forskjellige Rollefag — kom dette Eftersaar netop hjem fra en Parisreise og saa mig udføre denne nye Rolle. Efter Forestillingen kom hun ganske henrykt ind til mig paa mit Paaklædningsværelse, tog mig om Hovedet, kyssede mig og sagde: „Ak, min lille Amour,“ — saaledes plejede hun at kalde mig — „hvor har du dog lært denne Maade at spille Conversationsroller paa? Nu kommer jeg lige fra Paris, men ved at se dit Spil i Aften maatte jeg tro, du var en Skuespillerinde fra Théâtre Français, der havde været saa artig at lære Dansk for at spille for os. Du har i høj Grad forundret mig i Aften.“

Jeg blev meget glad ved denne ældre Kunstnerindes Roer. Jeg fik nu flere og flere Roller, og disse i Forening med de ældre, der ideligt og ideligt spillede, gjorde, at jeg alt havde et stort Repertoire. Mit lille Kammers saa uheldigvis lige ved Siden af Fru Cyllebours Døgligstue, og det pinte mig, at jeg ikke her kunde læse mine Roller høit, uden at hun skulde plages med at høre derpaa. Hun var derfor saa god at skaffe mig et Værelse i den samme Etage, men i den modsatte Ende af Huset. Til dette mit nye Kammers maatte jeg passere gjennem en meget stor Sal, der ofte indgød mig en Gysen, især om Aftenen, naar jeg forlod de Andre for at gaa i Seng. Dette mit nye Værelse havde Fru C. med sit sædvanlige Tæfent indrettet paa det Nætteste til mig. Sofaen var en Sovesofa, der om Aftener blev indrettet til Seng. Over denne hang et stort Brystbillede af Heibergs Fader, P. A. Heiberg, malet af Juel og af en overordentlig levende Virkning. Det kløge Ansigt med den ironiske Mund og de stikkende skarpe Øine var gjengivet med et Liv og et Udtryk, saa jeg altid havde en Følelse af, at der var en levende Mand i min Stue. Ja, Illusionen var saa stor for mig, at jeg ofte, naar jeg stod ved mit Toilette, uvilkaarlig drøiede mig om for at se, om han betragtede mig. Disse Bille gjorde mig da ofte saa forelegen, som om det havde været et levende Menneskes Øine, der fulgte mine Bevægelser. Og naar jeg om Aftenen lagde mig til Ro, saa forvirrede disse Øine mig ofte ved at stirre ned paa mig i den Grad, at jeg tit blev ganske længe, og det syntes mig, at det ironiske Smil om Munden blev stærkere og stærkere, saa at jeg ofte hurtigt i Angest og Forlegenhed slukkede Lyset for at blive disse Øine kvit. Jeg kunde let være blevet af med Billedet, naar jeg havde bedt derom, men jeg skammede mig over min Barnagtighed.

En Pige blev nu antaget til min personlige Opvartning, Dorothea var hendes Navn. Det var en af disse fromme, nedsomme, opofrende Sjæle, der intet ønske uden det at underkaste sig Andres Ønsker, et af disse værdige Mennesker, for hvem vi Andre burde skamme os, hvis vi ikke vare saa egoistiske, at vi synes, det er i sin Orden, at de lyde, og vi befale. Urant med al Hjælp fra min Barndom af, har jeg aldrig i mit Liv udviklet det Talent

at lade mig pleie og opvarte af Andre. Hendes største Sorg var derfor, at jeg ikke vilde benytte hendes Hjælp mere, end jeg gjorde, og ideligt klagede hun og sørgede over, at hun havde saa lidt at udrette for mig. Fru Cyllenbourg kom ofte og sagde: „I Herre Gud! Dorothea er saa bedrøvet over, at du benytter hende saa lidt; den stakkels Pige vil saa gjerne være dig til Behag.“ Jeg forsikrede, at hun var mig meget til Behag, men at jeg behøvede saa lidt Hjælp for min Person, at jeg ikke vidste, hvad jeg skulde bitte paa for at beskæftige hende. Om Aftenen, naar jeg lagav mig til Ito i dette afsides Kammert, vilde hun absolut følge med for at klæde mig af, som hun sagde. Denne Hjælp havde jeg aldrig været vant til, og den pinte mig; jeg bad hende derfor ideligt om ikke at sidde oppe til langt ud paa Natten for at vente, til jeg gik i Seng. Men da saae hun paa mig med saa bedrøvede Øine og bad mig saa tværende om, at hun maatte yde mig denne Hjælp, at jeg ikke nænede at gjentage det oftere.

Jeg havde efterhaanden faaet den syge Vane at læse i Sengen, inden jeg faldt i Sovn. Denne Vane dannede Heiberg med Retten hos mig. Jeg bad ham nu om, at han i Stedet for at skjænde vilde bringe mig en dansk Roman, af hvilke jeg hidindtil ingen havde læst, for at jeg kunde bruge den som Sengelectur. „Det vil jeg ikke,“ svarede han, „men for at De hurtigt kan falde i Sovn, saa tilbyder jeg mig at skrive en Roman og hver Aften at lægge et lille Afsnit af denne i Bordskuffen oven i Deres Kammert — at sige, naar det maa være mig tilladt at gaa over i dette og skrive den ved Deres eget Bord med Deres egen Pen og Blæk.“ Jeg tog ham paa Ordet, idet jeg da lovede ikke at læse Andet, end hvad han for denne Aften havde skrevet. Han udførte virkelig denne Spag og sneg sig hemmeligt hver Aften, uden at hans Moder mærkede det, over i mit Kammert, inden han foelod os, og lagde i min Bordskuffe, hvad han havde skrevet. Da jeg første Aften efter dette hans Løfte med Begjærighed aabnede Skuffen for at se, om han virkelig havde holdt sit Ord, las det første Blad, saaledes lydende:

Stjernen paa Jorden,
eller:
De blaae Længsler.

En romantisk Roman,
kølliget
Kgl. Skuespillerinde *Hfr. Johanna Louise*
i dybeste *Rindighed*
af
Forfatteren *Johan Ludvig.*

Tilegnelse.

Du har af mig en dansk Roman begjært;
 Men du jeg ingen har ved Haanden,
 Jeg selv den skrive vil, om ei det er for ævært,
 5 Og om jeg Bistand faaer af Digter-Aanden.
 Du har forlangt den, for at kunne sove
 Ved sildig Læsning, som er net og fin;
 Velan, Elskværdigat! det tør jeg love,
 At Du skal sove deiligst efter min.
 10 Du seer, Romanen har en prægtig Titel,
 Som hoist interessente Ting Dig spacer.
 Hver Dag jeg skrive vil et nyt Capitel,
 Saa tænker jeg, den værre kan et Aar,
 Det uss den gjerne, thi fra Nytaar ville
 15 De gode Flyvepostor sove heit;
 Og noget skal et Menneske bestille,
 Nu vel, saa lad mig skrive den.

Med Høilystelse og alleterhødigst

Forfatteren.

Første Capitel.

Det var en deilig, klar Vinteraften. Sneen fløitede som et kridhvitt Teppe
 over Isøen, og Maanen og Stjerneene straalode ned derpaa, og forbeiede
 den hvide Glæds; med eet Ord, det var et Veir ligesom i Aften. Natter-
 galen fløitede sine søde, sværmeriske Triller; -- nei, stop! den fløitede ikke,
 25 men den and Meelorme i Buret, hvori den hang paa Væggen hos Skovrider
 Christoffer Hennegau, den vældigste Jæger i hele Thüringer-Skoven. Forhi
 hans Bolig løb en stor Flod, som nu var tildækket med den spritklare Is,
 over hvilken han pleiede at løbe paa Skoiter, bevæbnet med sin Riffel, og
 haa skød da, i den hurtigste Fart, de Fugle, som næsten usynlige drøge i
 30 umælt Afstand over hans Hoved, og som kun Maanens svage Belysning beteg-
 nede for hans øvede Jægereis. Idet han nu fortsatte sit Lob langs med Floden,
 bragte denncr Krumninger ham ud paa en stor Sø, hvori den havde sit Ud-
 løb, og som ligeledes var bedækket med Is. Længt borte, paa den modsatte
 35 Bred af Søen, glimtede et rødtligt Lys, der stak besynderligt af imod Ma-
 neus og Stjernernes blåalige Skjær; men det var tydeligt at dette røde Lys
 var en Stjerne for den unge Jæger, thi han styrede sin Cours derafter; og
 virkelig varede det heller ikke længe, før det røde Lys viste sig som en

Lampe, der skinnede ud af Vinduet paa et ved Sevælden eensomt liggende Huns. Den raske Skateloher stod nu allerede paa Landjorden udenfor Huset, spændte sine Skoiter af, og bankede paa Døren. „Hvem der?“ lod det indre i Stuen. „Din Ven, din Fisker!“ var Svaret. Strax aabnedes Døren. „Min Kathinga!“ udmægte Jægeren, idet han trængte ind i Stuen og trykkede den 5 deiligste Pige op til sit Hjerte. „Du er viet solten?“ spurgte hun. „Det er vel, Du lusker mig derpaa.“ svarede han, og tog ud af sin Jagttaske to store Vildgjøse, som han havde skudt paa Veien. Kathinga roste Gjøssene for deres Fedme, og ilte med at tilberede dem til Aftensmaaltidet.

Ved dette første Capitel af Heibergs Roman tænker jeg, det er bedst at 10 lade det forblive. De andre Capitler, som jeg om Aftenen fandt i min Bord-skuffe, vare i samme Stil. Alligevel kan Enhver begribe, hvor begjærlig jeg var hver Aften for at læse, hvad Bordskuffen indeholdt. Det var mig derfor en Pløge, at den gode, kjærlige Pige Dorothea ikke var til at formaa at lade mig gaa ene til Sengen. Og naar jeg nu gjentagne Gange havde bedt 15 hende: „Gaa nu, min kjære Dorothea! Nu har jeg virkelig intet Mere, hvortil jeg behøver Dore's Hjælp,“ da svarede hun: „Nei, lille Jemfru, først maa De være i Seng, for at jeg kan stoppe Teppet rigtig godt om Dem, for at De ikke skal forkjøle Dem.“ Hun var ubøielig; her var allsaa intet Andet for end at finde sig dæd. Jeg lagde mig da i Sengen, og liden rullede med 20 sin kjærlige Haand Teppet saa fast om mig, at jeg lignede et Svøbelschavn. Naar dette var besorget, fandt hun sig endelig i at gaa, idet hun dog først gjentagne Gange spurgte mig, om der nu virkelig intet var, jeg endnu ønskede. Og først paa min gjentagne Forsikring, at der aldeles intet var, 25 sagde hun mig kjærligt Godnat og gik. Neppes var hun ude ad Døren, for jeg løste hele min Indpakning, sprang ud af Sengen og gik til min Bord-skuffe for at tømme dens Indhold og læse Fortsættelsen af Romanen. At mangt et betydningsfuldt Ord, mangen en Hentydning til hans Følelser for mig, mangt et smigrende Ord efterhaanden smuglede sig ind i denne Roman-læsning, følger af sig selv, dog for det Meste i Spøgens og Ironiens Form. 30 At jeg just ved denne Læsning faldt hurtigere i Søvn, som han havde lovet, vil jeg ikke paasæe. Var Himlen klar og stjernefuld, kastede jeg ofte et Shawl om mig og stillede mig i Vinduet ud til Havet og saa op paa de skjønne, glimrende Kloder og tænkte mig i Gjenfænger om dem og om mig selv. Den Opmærksomhed, Heiberg viste mig, blev mere og mere farlig for mig, thi netop den Følelse og Tilbageholdenhed, hvormed han viste den, var efter min Smag. Mere og mere længtes jeg nu dagligt efter Middagen, der skulde bringe ham; hans Moder og jeg kappedes nu om at stirre ud ad den Kant, hvorfra han kom. Og vi lk god Øvelse i Tæstmodighed, thi præcis 35

kom han næsten aldrig. For det Meste blev han modtaget af mig med en lille Bebrejdelse, som han da svarede saa morsomt paa, at han altid gik af med Sæteren, og vi maatte endda være glade, om han lod Sagen falde og ikke udspandt den til et Dilleri, som kunde give ham Stof for lang Tid, og hvori vi atter trak det koreste Straa.

Ene hver Formiddag drak hans Moder og jeg Caffé sammen, og ved hendes Conversationsstøt kunde deene Caffédrikken udspinde sig til flere Timer. En Formiddag, den 1de November 1830, sad hun og jeg som sædvanligt saaledes sammen, da Døren gik op og hendes Pleesøn Georg Buntzen traadte ind, saa blev og forstyrret, at vi begge paa een Gang udbrød: „Hvad er der paaferde?“ -- „Vide I det?“ spurgte han. -- „Hvilket?“ -- „Vide I, at Mohl er død?“ -- „Død!“ udbrød Fru Gyllembourg, rystende over hele Legemet, „hvem siger det?“ -- „I Skolen fortalte Krarup mig det og bad mig gaa hjem og underrette Eder derom.“ (Dr. Krarup, Forstander for Borgerskolen paa Christianshavn, var en Svoger af Mohl.) Vi blev begge usigeligt forfærdede og bedrovede, og den slukke Georg satte sig bulkende i en Krog af Stuen og lod sine Taarer frit Lab. Vi længtes uleskriveligt efter Heiberg den Dag for at høre noget Nærmere om dette pludselige Dødsfald. Heiberg kom ogsaa tidligere end ellers, blev og dybt rystet ved denne sin Vens Dod. Heiberg fortalte, at han ved Efterretningen herom var gaaet til Mohls Bolig og havde der selv set den kjære Aføde og indhentet detaljeret Underretning af Professor David, der boede sammen med ham. Denne havde da fortalt, at Mohl hele den foregaaende Dag havde været stille og eftertænksom, men fuldkommen rask. Men da David siddigt om Aftenen tilfældigvis var gaaet ind til ham, havde han ligget i bevidstløs Tilstand i sin Seng, og kort efter opgav den sølle, at saa Mange elskede Mand sin Aand. Lægen mente, at Opium havde pludselig gjort Ende paa et Liv, der var Mange saa dyrebart. Alt i nogen Tid havde Mohls Venner med Sorg bemærket, at en dyb Melancholi havde grebet ham. Han troede sig overset af Alle og ytrede ofte for Heiberg og hans Moder i sygelig Beskedenhed, at han ikke var værdig til at have Venner som dem, og at det var af Godhed og Medlidenhed, de viste ham saa megen Opmærksomhed. Nu bebrejdede vi os Alle, at vi ikke oftere og kraftigere havde vist ham, hvad han var for os og vor lille Kreds. Ak! havde han fra sin Grav kunnet se den dybe Sorg, som vi og Alle, der kjendte den begavede Mand, følte ved hans bratte Fortgang, da havde han set, at han ikke havde levet forgjæves. Efter Bordet sad Heiberg hensunken i den ene Krog af Sofæen længe taa og stille med Haanden for Øinene. Jeg var selv saa bedrovet og vilde ikke forstyrre ham i hans Sorg. Da han imidlertid blev siddende saaledes i hele Timer uden at tale, følte jeg Trang til om muligt at sige ham

et trostøende Ord. Jeg gik derfor hen til h^{er} og saae, at hans Taarer trillede med ad Kinden under den Haand, han holdt for Øinene. Jeg tog venligt hans Haand til Side og tørrede hans Øine med det Linnenstørklæde, der alt var vandt af mine egne Taarer. Og nu brøle hans Taarer frem med en saadan Heflighed, at jeg forfærdedes derved. At se en Mand græde har altid noget forunderligt Rørende, . . . men at se denne Mand, hvis kraftige Sjæl ikke saa let betøede, i denne Tilstand, gjorde et overvældende Indtryk paa mig. Og for første Gang kjærtegnede jeg ham nu med al Uforbeholdenhed som en elsket Broder. Taknemmelig herover kysede han mine Hænder med Inderlighed, imedens hans Græd ustandsaligt flød. Og i dens Øjeblik, ved vor fælles Vens Bortgang, følte jeg, at jeg var bunden for bestandigt til hans sørgende Ven, som her sad og fældede saa bitre og trofaste Taarer. Med Aften befandt Heiberg sig ikke vel, og hans bekymrede Moder foreslog, at vi Begge skulde kjøre ham hjem til hans Bolig. Vi søde alle Tre taase i Vognen, medens hans bløde og fine Haand, stille og inderligt, ubemærket hvilede i min. Møhl var den Heibergske Muses mest trofaste og hengivne Ven. Alt hvad Heiberg havde skrevet, meddelte han Møhl. Hos h^{er} havde h^{an} stiid fundet sikent Øre og Sind, og Heiberg havde stor Tillid til hans Dom og Bemærkninger. Hvor sjelden en saadan Ven findes, der forener Møhls Egenskaber, mærker man først ret i Aarenes Løb, idet man forgjæves søger at fæe et saadant Tal erstattet.

Med Heibergs sødeantlige fine og ridderlige Tækt kom han mig efter denne Dag imøde — ikke som en dristig Fløker, men som en glad, beskedne og taknemmelig Ven, der med Varsomhed modtog, hvad min Imødekommen nu havde givet ham Vished om. Og hemmeligt for Alle udspandt sig vort Samliv i kjærlig Fortrolighed. Ikke hans Moder, ikke noget Menneske meddelte vi vor hemmelige Forstaaelse. *Jungen af os* havde Lyst til at fremtræde som Forlovede. Romansen i Bordskuffen blev nu pludselig afbrudt og omdrykket mod smaa, fortrolige, kjærlige Sedler, hvori hans Forhaabninger, hans Frygt for at miste mig, hans Planer for Fremtiden, hans Lykke over at eie mig ndtalte sig dybt og sandt og rørende. Skriftligt besvarede jeg hans smaa Billetter og lagde mine Svar i samme Bordskuffe, hvor han hentedem og lagde nye fra sig selv deri til mig. Near jeg spillede om Aftenen, havde han bedt om Tilladelse til at benytte mit Kammer, og ofte sad han nu ensomt her under Panskuul af at skrive, hvad han for Øieblikket havde under Arbejde; og virkelig arbejdede han ogsaa ofte her for ikke at behøve at gaa den lange Vej hjem og om Aftenen atter gaa tilbage ud til os — thi han kunde ikke godt undvære at sige mig Godnat. Var han selv paa Comedie, som naturligvis ofte var Tilfældet, naar jeg spillede, da fulgte han mig undertiden hjem, en Gunst, han satte stor Pris paa. Han var da ofte

henrykt over mit Spil og sagde: „Naar jeg staar dernede mellem Publikum og ser paa dig og da tænker: Hun er min, hun tilhører mig! da svimer det fornøielig for mine Øine, og jeg har en Følelse, som om et Lyn gik igjennem mig uden at saare.“ Disse kjerlige Ord har jeg beholdt i taknemmelig Erindring. Det pinte ham imidlertid, at vi saa sjelden vare ene med hinanden, og han fandt nu paa det Fik et forvekslet et lære mig fransk, og under dette Passus gik vi da om Eftermiddagen over i min Stue for at være sitte med at indøve det fremmede Sprog. Hans Modet, der var et af de troskyldigste Mennesker, jeg har kjendt, gik virkelig i Begyndelsen ind paa disse lille Bedrag, men Georg Bantzen, min unge, skinsyge Tilbeder, var ikke saa let at narre, og han drillede os med at forstyrre os, saa ofte det lod sig gjøre. Naar jeg skulde i Selskab, selv i saadanne Hus, hvor Heiberg kom, da pinte det ham stærkt, og Grunden heril var især, at intet Selskab syntes ham godt nok for mig. Da lod ofte hans Klager i de smaa Sædler i Bordskuffen. I disse rykkede han nu efterhaanden lempeligt frem med sit Ønske om en nærmere Forening med mig. Han sagde, at han med Talsmodighed i Aaringer havde ventet paa at få dette sit heieste Ønske opfyldt, men denne Talsmodighed var nu forbi. Han klagede bittert over de spildte Aar og bad mig ikke at forsøge deres Antal. Jeg fandt derimod, at nu var vort Samliv saa skjont, at en Forandring heri let kunde blive farlig. Ogsaa led der tusinde Tanker om i mit Hoved, som ikke lidet foruroligede mig. Imellem disse tyngede ogsaa den Tanke paa min Sjæl, hvorledes mine Forældre vilde kunne passe ind i disse nye Forhold, hvortil deres Dannelse saa lidet svarede. Jeg vidste, det vilde smerte mig, om de tydeligt skulde føle, at de vare udelukkede af mit Selskab i mit Hjem; og blevo de det ikke, da vilde det ogsaa smerte mig at se dem spille en Rolle, der var ydnygende for dem. Jeg var bange for, at Heiberg i sin Kjerlighedssus nu syntes, at han kunde finde sig i Alt, men at han med Tiden vilde føle dette Tryk, og at dette vilde forstyrre hans Glæde i hans eget Hjem. Heiberg havde mærket, at mange Betænkeligheder fra min Side forhalede mit Svar, at bestemme en Tid til vor Forening; han bad mig indstændigt meddele sig disse, men en Undseelse for at berøre saa personlige Forhold bandt min Tunge. I en af mine smaa Sædler i Bordskuffen udtalte jeg mig skriftligt derom, thi dette var mig lettere end saaledes Ansigt til Ansigt. Øie til Øie at komme frem med mine Skrøbler. Jeg bad ham derfor overveie disse Forhold, der vare for hele Livet, bad ham betænke, om han i Tidens Længde troede at kunne have et Familiesamliv, der umuligt kunde have nogen Interesse for ham, men hvortil jeg var knyttet med hellige Bånd — og andet Mere, som Forholdene bragte med sig. Paa dette Brev læste jeg følgende Svar fra ham, da jeg om Aftnen undersøgte Bordskuffens Indhold:

„Tsk, min egen Hanne, for Din yndige lille Seddel, for Din Fortrolig-
 hed, og især for Dit Løfte i Slutningen, at ville opskrive alle Dine Tanker,
 for at jeg dog kan faae dem at vide. Ja viselig ønsker jeg intet mere end
 at kjende Dine Tanker. Du har steds været saa tillagelighed, jeg har lige-
 som maattet erobre ethvert nok saa lille Beviis paa Din Fortrolighed; og
 det har ofte bedrøvet, ja angstet mig, saa meget mere, som jeg godt kan
 mærke, at Du ved Din Tillagelighed ofte giver Anledning til saaa Mis-
 forstaaelse, som kunde været hvede ved Afskedjertighed fra Din Side.
 Endnu i Alting, da Du et Øieblik lod til at vilde blive tilbage her i Kjøbenhavn
 og lade mig gaae iforveien, har Du vist tænkt paa at tilintetgjøre Din Sed-
 del, for at jeg intet skulde erfare af hvad Du havde skrevet. Jeg gysor or-
 dentlig ved Tanken om, at dette kunde være skeet, og at Du kunde have
 vedblevet at skjule Dine Følelser i endnu længere Tid. For Alting, da Du
 ikke holder af at tale, saa vedbliv ifølge Dit Løfte, at meddele mig skrift-
 ligt Dine Tanker om alle de Gjenstande, hvorom jeg endnu ikke kjender
 dem; thi efter saa lang Tid senere Bekjendtskab med Dig, er Du mig dog
 endnu bestandig i mange Henseender en Gaade. Saa Meget i Dit Væsen og
 Dine Tanker er skjult for mig, og jeg kan godt mærke, at just hvad Du
 skjuler, er Noget af det Bedste, som jeg allerhelst vilde kjende. Hvad den
 omtalte Søg angaar, da takker jeg Dig for Din Oprigtighed, men tilstaaer,
 at jeg ikke kan see nogen bændelig Anstødssteen i hvad Du fremsætter til
 min Overveelse. Troe ikke, at jeg anser Tingene for en Bagatel; tværtimod;
 men jeg mener kun, at den kan indrettes paa en ganske simpel Maade til
 Din og Alles Tilfredshed. Jeg vil med al Oprigtighed tilstaae, at jeg for
 min Part vel ikke har nogen særdeles Interesse for Din Familie, men jeg
 har det dog for saa vidt, som det er Din Familie. Allerode fra gammel
 Tid af er jeg vant til at tænke paa Dig, hvergang jeg seer Nogen af dem
 eller hører dem nævne. Synet af Enhver af dem har allerede i flere Aar,
 blot ved Erindringen om Dig, faset mit Hjerter til at banke. Og skulde jeg
 være saa indskrænket af fordr, at Du ikke skulde omgaaes Dine Forældre
 og Søskende? De Forhold, hvori Naturen har sat Dig, ere alt for belligt,
 til at Du skulde krænke dem, omendkjendt Du ved Dit Genie og ved Din
 hele Uddannelse er kommen til at staae høit over dem. At Du er en god
 Datter og en god Søster er en Dyd, som jeg ikke vilde have, at Du skulde
 undvære, ligesaa lidt som nogen anden af de Dyder, som Du besidder; thi
 jeg elsker Dig i alle Dine Fuldkommenheder, og i demme ikke mindre end
 i de andre. Min Mening er derfor, at vi, efter den Forsening, jeg ønsker,
 ogsaa maatte omgaae Din Familie mere end hidtil, og dette kunde jo meget
 vel skee, uden at vi derfor behøvede at indskrænke vor øvrige Frihed til at
 see, hvorn vi ønske. Du saa betænke, at naar Du først er Frue i Huset,
 40

bliver det tildeels Dig, som kommer til at raade for alt Sligt; og det vil neppe blive Dig med Din fine Tact for alt det Skjønne vanskeligt at træffe de rette Grændser saavel heri, som i alt Andet. — — Men ogsaa om andre Ting ønsker jeg at kjende dine Tanker. Jeg har forstaaet Slutningen af Dit Brev saaledes, som om Du vilde lade mig gjøre et og andet dybt Blik ind i Dit Indre. Hold endelig Ord! jeg ønsker intet højere end at kjende enhver Fold og enhver Krog i Din dybsindige Character. God Nat! Tænk venlig paa

Din Brøder.⁶

10 Denne Underskrift, „Brøder“, har Hentydning til, at fra det Øieblik, jeg kom i Heibergs Moders Hus, spogtes der med, at vi vare sammenbragte Børn. Man kaldte mig altid Søster og jeg ham Brøder. Det ængstede mig ofte, at Heiberg sætte mig paa høit og havde saa store Tanker om min Character. Jeg havde alt i mit unge Liv erfaret, hvor bittert det er at vækkes af slige Illusioner. Ogsaa denne Frygt meddelte jeg ham skriftligt, ikke paa Skrømt, men af mit fulde Hjerte. Jeg gøs ved Tanken om, at hun en-

15 gang maatte sige sig selv, at han dog havde teget fejl af mig.

Saaledes fortsatte vi nu Resten af Vinteren denne hemmelighedsfulde Correspondance i Bordskuffen, der snart indeholdt Spøg, snart Alvor, men alle hans Sedler kom ind paa, at jeg dog vilde bestemme, naar vor Forening skulde finde Sted.

HEBERTZ OG SCRIBE.

En Middag kom Heiberg sildigere end sædvanligt og undskyldte sig med, at han var staaet saa siddigt op og dog ikke kunde gaa ud, før hans Forretninger vare tilendebragte. Han havde saa godt som slet ikke sovet om Natten. „Da jeg kom herfra i Aften,“ vedblev han, „som I vide, var meget siddigt, laa der en anonym Bog paa mit Bord.“ — „Den duede vel ikke noget?“ sagde hans Moder. „Det var ogsaa min første Tanke.“ vedblev han, „jeg gik i Seng og tænkte: det er vist tidsnok at læse den i Morgen. Inden jeg slukkede Lyset, vilde jeg lige lidt paa Begyndelsen, og nu læste og læste jeg videre og vilde neppe tro mine egne Øine.“ — „Var den da god?“ spurgte vi. Med et bevæget, vibrerende Træk om Munden, som altid indfandt sig, naar Heiberg blev henrevet af Noget, svarede han: „Ja, over al Forventning god; jeg er endnu ganske opfyldt af denne mærkelige Bog. Jeg har den her og stæder mig til at læse den for Eder i Aften.“ Da Lampen var tændt, Gardinerne trakne for Vinduerne, og Heibergs Moder og jeg sad ved Bordet hver med sit Haandarbejde, læste Heiberg „Gjenganger-Breve eller poetiske

25